

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา สภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้ศึกษาสรุปผลการศึกษาเรียงลำดับตามขั้นตอน ดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 89 คน (สถานีอนามัยตำบลชานูวรรณ. 2553 : 9-20) โดยเป็นการศึกษาจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมี 1 ฉบับ แบ่งออก เป็น 3 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถามรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ปรากฏว่าครบถ้วนทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน

ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานมาก ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน

ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน

ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานน้อย ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน

ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51- 5.00 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51- 4.50 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51- 3.50 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51- 2.50 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัด
ร้อยเอ็ด ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์และสรุปในเชิงพรรณนา (Content Analysis)

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา สภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏผล
การศึกษา ดังนี้

1. ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการศึกษา พบว่า

1.1 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับ
สภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขต
พื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
มีค่าเฉลี่ย 2.89 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านงานควบคุมโรคประจำถิ่น มากที่สุด รองลงมา ด้านงาน
อนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว และน้อยที่สุด ด้านงานจัดหาหน้าสะอาดและ
กำจัดสิ่งปฏิกูล ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1.1.1 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
ด้านงานโภชนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.72 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ
พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ แนะนำให้ความรู้
กับประชาชนในเรื่องการป้องกันโรคขาดสารอาหารมากที่สุด รองลงมา สืบตรวจรายชื่อเด็กแรก
เกิดถึง 5 ปี ในหมู่บ้าน และสุดท้าย ชั่งน้ำหนักเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ทุก 3 เดือน

1.1.2 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

ค้ำงานอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.01 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ แนะนำหญิงหลังคลอดเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวน้อย 6 เดือนมากที่สุด รองลงมา ติดตามหญิงมีครรภ์ไปฝากท้องและตรวจครรภ์ตามกำหนด และสุดท้าย ติดตามหญิงมีครรภ์ หญิงหลังคลอด และเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ไปตรวจสุขภาพ ตามกำหนด

1.1.3 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ค้ำงานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.98 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ติดตามเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ไปรับวัคซีนตามกำหนด มากที่สุด รองลงมา แนะนำหญิงตั้งครรภ์ ไปรับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยัก และสุดท้าย ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้มีการฉีดวัคซีนทั้งในสถานบริการและจุดนัดหมายในหมู่บ้าน

1.1.4 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ค้ำงานควบคุมโรคประจำถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.31 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับ ปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เฝ้าระวังควบคุมป้องกันโรค ไข้เลือดออก มากที่สุด รองลงมา กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย และสุดท้าย เฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009

1.1.5 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ค้ำงานจัดหาน้ำสะอาดและกำจัดสิ่งปฏิกูล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.02 เมื่อจำแนกเป็น รายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ แนะนำให้ประชาชนจัดหาน้ำสะอาดไว้ดื่มและเก็บกักน้ำไว้ใช้ในยามที่จำเป็น มากที่สุด รองลงมา กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรค(แมลง/หนู) และสุดท้าย แนะนำชาวบ้านในการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในบ้านและบริเวณบ้านเรือนให้สะอาดเป็นระเบียบ

1.1.6 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ค้ำงานรักษาพยาบาลเบื้องต้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.71 เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ แนะนำ

วิธีการรักษาพยาบาลอย่างง่าย ๆ ให้แก่ชาวบ้าน มากที่สุด รองลงมา ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ชาวบ้านตามอาการ เช่น ปวดหัว เป็นไข้ ปวดเมื่อย ปวดท้อง ปวดฟัน ฟันคุด เจ็บตา เจ็บหู เป็นต้น และสุดท้าย ให้การปฐมพยาบาลเกี่ยวกับบาดแผลสด กระจกหัก ข้อเคลื่อน ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ลมชัก จมน้ำ งูกัด ก่อนส่งต่อผู้ป่วยไปรับการรักษาต่อในสถานพยาบาลที่เหมาะสม

1.1.7 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานจัดหายาที่จำเป็นใช้ในหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.69 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ แนะนำประชาชนให้ใช้ยาสามัญประจำบ้านและสมุนไพร มากที่สุด รองลงมา จัดหาและจำหน่ายยาสามัญประจำบ้าน และสุดท้าย อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ แนะนำให้มีการปลูกและใช้สมุนไพรในครัวเรือน

1.1.8 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานทันตสาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.72 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพในช่องปาก มากที่สุด รองลงมา นัดหมายประชาชนให้ไปรับบริการหน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่ และสุดท้าย ให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่อง “ทันตสาธารณสุข”

1.1.9 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานการเฝ้าระวังโรคไม่ติดต่อ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.84 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพ การตรวจเต้านม ด้วยตนเอง มากที่สุด รองลงมา ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องอุบัติเหตุในครัวเรือน เช่น น้ำร้อนลวก มีคบาดมือ อุบัติเหตุจราจรในหมู่บ้าน เป็นต้น และสุดท้าย ค้นหาผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคมะเร็งเต้านม โรคหัวใจ เป็นต้น

1.1.10 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานคุ้มครองผู้บริโภค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.90 เมื่อจำแนกเป็น

รายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ร่วมกับ ผู้นำหมู่บ้านในการขอความร่วมมือร้านขายสินค้าไม่ให้จำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และ ยาสูบให้เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี มากที่สุด รองลงมา แนะนำประชาชนไม่ให้ใช้ยาชุด ยาของ และสุดท้าย ให้ความรู้และแนะนำประชาชนในการเลือกซื้อและใช้สินค้าที่มีเครื่องหมาย ออ.

1.1.11 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานสุขภาพจิตในหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.79 เมื่อจำแนกเป็น รายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ร่วมกับ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขค้นหาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิต ปัญญาอ่อน และลมชัก เป็นต้น มากที่สุด รองลงมา ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขนัดหมายผู้สูงอายุให้มารับบริการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และสุดท้าย ติดตามเยี่ยมเยียนและให้คำแนะนำแก่ญาติผู้ป่วย ทางจิตใน หมู่บ้าน

1.1.12 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานการป้องกันโรคเอดส์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.78 เมื่อจำแนกเป็น รายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่ประชาชนในเรื่องการติดต่อ การป้องกัน และควบคุมโรคเอดส์ มากที่สุด รองลงมา ค้นหาผู้ป่วยเอดส์ในหมู่บ้าน และสุดท้าย เข้าร่วมกิจกรรมการณรงค์ ในวันโรคเอดส์แห่งชาติ

1.1.13 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานควบคุมป้องกันสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.90 เมื่อจำแนก เป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ เผื่อระวังมิให้มีการกระทำที่ก่อให้เกิดมลภาวะ มากที่สุด รองลงมา รณรงค์เรื่องการไม่ให้ ประชาชนเผาขยะต่าง ๆ ในหมู่บ้าน และสุดท้าย ดูแลและจัดการสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน ให้น่าอยู่

1.1.14 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานการให้สุศึกษาประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.92

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ถ่ายทอดความรู้และเผยแพร่ข่าวสารด้านสาธารณสุขผ่านทางหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน มากที่สุด รองลงมา แจกเอกสาร/แผ่นพับ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ การป้องกันโรคและส่งเสริมสุขอนามัยให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน และสุดท้าย แนะนำวิธีการทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนในหมู่บ้าน

1.1.15 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านงานจัดตั้งศูนย์ประสานงานหลักประกันสุขภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.96 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ประชาสัมพันธ์โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค มากที่สุด รองลงมา แนะนำวิธีการใช้บัตรทอง และชี้แจงสิทธิประโยชน์บัตรทอง และสุดท้าย สสำรวจประชาชนที่ยังไม่มีสิทธิบัตรทอง

2. ศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า

2.1 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามอายุ พบว่า ทุกช่วงอายุ มีสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทุกระดับการศึกษา มีสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตาม

บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลชานูวรรณ พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1-3 ปี มีสภาพปัญหาการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนผู้มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 4-7 ปี ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 8-11 ปี และระยะเวลาการปฏิบัติงาน 12-15 ปี มีสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้ข้อเสนอแนะเรียงลำดับความถี่สูงสุดไปหาต่ำสุด แยกในแต่ละด้านดังนี้ คือควรส่งเสริมให้ประชาชนคำนึงถึงหลักโภชนาการ เช่น การรับประทานอาหารหลัก 5 หมู่ ควรส่งเสริมการวางแผนครอบครัวในหมู่บ้าน เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด ควรมีการประชาสัมพันธ์การฉีดวัคซีนเด็กที่ครบกำหนดฉีดวัคซีนอย่างทั่วถึง ควรมีการรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคอย่างสม่ำเสมอ เช่น การป้องกันโรคไข้เลือดออก ควรมีการแก้ไขระบบประปาหมู่บ้านเพื่อให้มีน้ำดื่มน้ำใช้เพียงพอต่อความต้องการ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัคร ในด้านการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีผู้ยาสามัญประจำบ้าน เพื่อการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ควรมีเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับงานทันตสาธารณสุข โดยตรงเพื่อดูแลงานด้านทันตสาธารณสุข ควรให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดอบรมให้ความรู้ให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อเฝ้าระวังโรคติดต่อและไม่ติดต่อ ควรมีการรณรงค์ในการบริโภคที่ถูกสุขลักษณะ เช่น ควรรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ ๆ ไม่รับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ ควรส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมในชุมชนเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีในชุมชน เช่น งานบุญประเพณีต่าง ๆ ควรมีการจัดอบรม ให้ความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมโรค ควรมีการรณรงค์การปลูกต้นไม้เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ควรจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน

เพื่อให้ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง และควรจัดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน มีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

1. ระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เป็นไปได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด มีสภาพปัญหาการปฏิบัติงานไม่มากนัก ซึ่งบทบาทในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในทุกภารกิจงานล้วนแล้วแต่มีการปฏิบัติตามบทบาท และปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ ซึ่งสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานมีไม่มากนัก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านงานควบคุมโรคประจำถิ่น ด้านงานอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว ด้านงานจัดหาน้ำสะอาดและกำจัดสิ่งปฏิกูล ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เป็นไปได้ว่า ในด้านงานควบคุมโรคประจำถิ่น เช่น การรณรงค์ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกเป็นภารกิจงานที่ค่อนข้างมีการปฏิบัติอยู่เป็นประจำ จึงมักที่จะประสบปัญหามากกว่าด้านอื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยบุญเลิศ โพรชัย (2550 : 49-50) ศึกษา การปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขในงานสุขภาพภาคประชาชนอำเภอเขาสนกวาง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขได้ปฏิบัติงานตามบทบาทในงานสุขภาพภาคประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับสูง และผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับงานค้นคว้าอิสระของ รุจิรา เทพอารยางกุล (2550 : 55) ศึกษา การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดูแลผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงตำบลท่าผา อำเภอเกาะกา จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดูแลผู้ที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง อยู่ในระดับน้อย

การที่ผลการศึกษา สภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเลิศ โพรชัย ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่า อาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้านได้มีการปฏิบัติงานในด้านการส่งเสริมสุขภาพประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้สภาพปัญหาการปฏิบัติตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีปัญหาน้อย และการที่ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับงานการค้นคว้าอิสระของ รุจิรา เทพอารยางกุล อาจเป็นเพราะว่าการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในแต่ละพื้นที่มีบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าในพื้นที่ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง อาจมีประชาชนที่เป็นโรคความดันโลหิตสูงจำนวนมาก ทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง

2. สภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พบว่า มีสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เป็นไปได้ว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่างมีบทบาทในการปฏิบัติงานในด้านสาธารณสุข โดยมีการร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ซึ่งสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานในด้านสาธารณสุขจึงมีไม่มากนัก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิพร จุฑะ โกลสิทธิ์กานนท์ (2551 : 55-59) ศึกษา ความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์สุขภาพชุมชน สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 53.71 ปี สมรสแล้วจบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพค้าขาย/กิจการส่วนตัว มีรายได้เฉลี่ย 9,629 บาท/เดือน ปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขมานานประมาณ 10 ปี และอาศัยอยู่ในชุมชน 40 ปี โดยสมาชิกในครอบครัวสนับสนุนให้ทำหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข มีสถานที่ทำงานซึ่งเป็นทั้งที่ตั้งของศูนย์สุขภาพชุมชนและใช้เป็นที่อยู่อาศัยของอาสาสมัครสาธารณสุข/ผู้นำชุมชนหรือบุคคลอื่น

การที่ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิพร จุฑะ โกลสิทธิ์กานนท์ อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งสองแห่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการส่งเสริมสุขภาพประชาชนได้อย่างเต็มที่ และสามารถประสานความร่วมมือให้เกิดขึ้นในชุมชนได้ โดยไม่พบปัญหาที่เกิดจากการทำงานเท่าใดนัก เช่นเดียวกับผลการศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาท

ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า ไม่พบปัญหาจากการปฏิบัติงานเช่นกัน

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจากผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้ให้ข้อเสนอแนะ โดยเรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านงานจัดหาที่จำเป็นใช้ในหมู่บ้าน มีระดับสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.69 ด้านงานสุขภาพจิตในหมู่บ้าน มีระดับสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.79 และด้านงานควบคุมป้องกันสิ่งแวดล้อม มีระดับสภาพปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.90 ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่า อาจมีผลทำให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีผู้ยาสามีอยู่ประจำบ้านเพื่อการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ควรมีการส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมในชุมชนเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีในชุมชน เช่น งานบุญประเพณีต่าง ๆ ควรส่งเสริมการวางแผนครอบครัวในหมู่บ้าน เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด และควรมีการรณรงค์การปลูกต้นไม้เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา สภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด จากผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้พบข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและงานสาธารณสุขมูลฐานดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ให้มีการสนับสนุนงบประมาณให้กับศูนย์สาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้าน ด้านครุภัณฑ์การแพทย์ วัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์และยา ให้เพียงพอในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

1.2 จัดสรรเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ตลอดจนมี เบี้ยเลี้ยงประชุม เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

1.3 ส่งเสริมสนับสนุนอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดทักษะความชำนาญ ได้รับการยอมรับเชื่อถือจากชุมชน

1.4 สร้างความพึงพอใจ โดยการยกย่องให้เกียรติ ให้รางวัลตอบแทนในความ เสียสละของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงกัน จะส่งผลให้ เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานเกิดขึ้น

1.5 จัดสวัสดิการให้กับครอบครัวอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ด้านการรักษาพยาบาลหรือบริการพิเศษจากกระทรวงสาธารณสุข เพื่อเป็นค่าตอบแทนความ เสียสละ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านในเขตชนบท และเขตเมือง

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มี เพศ อายุ การศึกษา และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน แตกต่างกัน

2.3 ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับระดับสภาพปัญหาการปฏิบัติงาน ตามบทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลชานูวรรณ อำเภอ พนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ร่วมกับการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน สาธารณสุขมูลฐาน

2.4 ควรศึกษารูปแบบของการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน เพื่อที่นำไปใช้เป็น แนวทางในการเป็นแบบอย่างการทำงานให้กับหมู่บ้านอื่นต่อไป

2.5 ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศงานของเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยที่ เหมาะสมกับลักษณะของพื้นที่